

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärge:

Majandus- ja kommunikatsiooniminister
määrus
algtekst-terviktekst
01.08.2006
22.12.2007
RTL 2005, 93, 1411

Lennuliikluse lennujuhi ja lennuinformaatori vanusele, kvalifikatsioonile ja koolitusele esitatavad nõuded ning lennunduslubade väljaandmise ja välisriikides välja antud lennunduslubade tunnustamise eeskiri

Vastu võetud 22.08.2005 nr 96

Määrus kehtestatakse «Lennundusseaduse» § 24 lõike 2 alusel ja kooskõlas 1944. aasta Chicago rahvusvahelise tsiviillennunduse konventsiooni lisaga 1.

1. peatükk
ÜLDSÄTTED

§ 1. Reguleerimisala

(1) Määrus kehtestab nõuded lennujuhtimisteenust osutava personali vanusele, kvalifikatsioonile, koolitusele ja lennunduslubade väljaandmisele vastavalt Euroopa Lennuliikluse Ohutuse Organisatsiooni (*Organisation for the Safety of Air Navigation*) (edaspidi *Eurocontrol*) ohutusnõuetele ESARR 5 (*Eurocontrol Safety Regulatory Requirement*) ning reguleerib välisriikides välja antud lennunduslubade tunnustamist.

(2) Määruse rakendamine annab aluse Eestis välja antud lennujuhi lennunduslubade (edaspidi *lennujuhiluba*) ja lennujuhiõpilase lennunduslubade (edaspidi *lennujuhiõpilaseluba*) tunnustamiseks teistes Euroopa Liidu liikmesriikides.

§ 2. Määruses kasutatavad mõisted

(1) Lennujuht on lennundusspetsialist, kellel on lubatud osutada lennujuhtimisteenust nii iseseisvalt kui ka väljaõppejuhendaja järelevalve all.

(2) Lennuinformaator on lennundusspetsialist, kellel on lubatud edastada lennuliiklusalast informatsiooni isikutele, kes kasutavad seda lennuliikluses kooskõlas lennureeglite ja eeskirjadega omal vastutusel.

(3) Lennujuhtimisteenus (*Air Traffic Control Service – ATCS*) on õhusõidukite kokkupõrgete vältimisele, õhusõidukite takistustega kokkupõrgete vältimisele manööverdamisalas ja lennuliikluse korrapärasuse tagamisele suunatud teenus.

(4) Pädevuse kanne on lennujuhiloal olev kanne, mis määratleb lennujuhtimise valdkonna (*ATC discipline*), milles lennujuht võib kehtivate oskumärgete piires lennujuhtimisteenust osutada. Lennujuhiloale kantakse vähemalt üks järgmistest pädevustest:

- 1) lennuliikluse juhtimine visuaallennuväljal – ADV (*Aerodrom Control Visual*);
- 2) lennuliikluse juhtimine instrumentaallennuväljal – ADI (*Aerodrom Control Instrument*);
- 3) protseduuriline lähenemislennujuhtimine – APP (*Approach Control Procedural*);
- 4) lähenemislennujuhtimine seirega – APS (*Approach Control Surveillance*);
- 5) protseduuriline piirkondlik lennujuhtimine – ACP (*Area Control Procedural*);
- 6) piirkondlik lennujuhtimine seirega – ACS (*Area Control Surveillance*).

(5) Oskumärge on lennujuhiloal olev kanne, mille hulka kuuluvad:

- 1) pädevusega seotud oskumärge, mis osutab pädevuse eritingimustele, õigustele või piirangutele;
- 2) lennujuhtimisüksuse oskumärge (edaspidi *üksuse oskumärge*), mis osutab Rahvusvahelise Tsiviillennunduse Organisatsiooni (*International Civil Aviation Organization*) (edaspidi *ICAO*) asukoha tunnustähisele ja töökoha sektorile ja/või positsioonile, kus lennujuhiloa omanikul on õigus töötada;
- 3) keele oskumärge, mis määratleb lennujuhiloa omaniku keeleoskustaseme;
- 4) väljaõppejuhendaja oskumärge, mis osutab õigusele viia läbi lennujuhi töökohakoolitust.

(6) ICAO asukoha tunnustähis on neljätäheline tähegrupp, mis on vastavalt asukohale ja ICAO käsiraamatus ICAO Doc 7910 («Asukohatähised») kirjeldatud reeglitele lennujuhtimisüksusele kinnitatud.

(7) Koolitus koosneb teooriaõppest ning praktilisest treeningust koos simulaator- ja töökohakoolitusega, eesmärgiga omandada vajalikud oskused kvaliteetse ja ohutu lennujuhtimisteenuse osutamiseks. Koolituse liigid on:

- 1) algkoolitus, mis koosneb baas- ja pädevuskoolitusest lennujuhiõpilaseloo väljaandmiseks;
- 2) üksusekoolitus, mis koosneb ülemineku-, töökoha eel- ja töökohakoolitusest lennujuhiloa väljaandmiseks;
- 3) jätkukoolitus pädevuste ja oskumärgete omandamiseks ning nende kehtivuse pikendamiseks;
- 4) väljaõppejuhendaja koolitus väljaõppejuhendaja oskumärke saamiseks;
- 5) tasemetestija koolitus väljaõppejuhendaja ettevalmistamiseks tasemetestija volituse saamiseks.

(8) Lennujuhtimiskoolitaja on Lennuameti poolt sertifitseeritud isik ühe või enama lõikes 7 nimetatud koolituse korraldamiseks.

(9) Tervisetõend on «Lennundusseaduse» § 24¹lõike 2 alusel kehtestatud õigusaktis sätestatud tervisenõuetele vastavust tõendav dokument.

2. peatükk

LENNUJUHI VANUSELE JA KVALIFIKATSIOONILE ESITATAVAD NÕUDED NING LENNUJUHILOA VÄLJAANDMINE, SELLELE KANTAVAD PÄDEVUSED JA OSKUSMÄRKED

§ 3. Nõuded lennujuhiloa taotleja vanusele ja kvalifikatsioonile

Lennujuhiloa taotleja peab:

- 1) olema vähemalt 21-aastane ja noorem kui 60-aastane;
- 2) valdama eesti keelt kõrgtasemel ja olema sooritanud *Eurocontrol*i poolt vastavalt 1944. aasta Chicago rahvusvahelise tsiviilennunduse konventsiooni lisa I (*ICAO Annex I*) kehtestatud nõuetele väljatöötatud inglise keele testi (*English Language Placement Test*). Lennujuhiloa taotleja peab suutma raskusteta pidada raadiosidet eesti ja inglise keeles;
- 3) olema läbinud algkoolituse;
- 4) olema sooritanud teadmiste kontrolli järgmistes ainetes: lennundusõigusaktid, lennujuhtimisseadmed, üldteadmised aerodünaamikast, õhusõidukite käitamisest ja ehitusest, inimvõimed ja selle mõju lennujuhtimise ohutusele, meteoroloogia, navigatsioon, lennujuhtimise meetodid;
- 5) olema läbinud tulemuslikult ettevalmistuse vähemalt ühe lennujuhi pädevuse, pädevusega seotud oskumärke ja üksuse oskumärke saamiseks;
- 6) olema läbinud vähemalt kolme kuu pikkuse praktilise treeningu Lennuameti poolt heakskiidetud lennujuhtimisüksuse koolitusplaani alusel;
- 7) omama lennunduse raadioside luba;
- 8) omama kehtivat tervisetõendit.

§ 4. Lennujuhiloa väljaandmine ja kehtivus

(1) Lennujuhiloa saamiseks peab taotleja esitama Lennuametile kirjaliku taotluse, millele on lisatud:

- 1) tunnistus või tõend koolituse ja teadmiste ning oskuste kontrolli läbimise kohta;
- 2) pädevuskoolituse päevik;
- 3) lennujuhiõpilaseluba;
- 4) lennunduse raadioside luba;
- 5) kehtiv tervisetõend;
- 6) värviline dokumendifoto suurusega 3 cm × 4 cm.

(2) Lennujuhiluba antakse välja, kui selle taotleja vastab §-s 3 esitatud nõuetele ja on esitanud § 4 lõikes 1 nimetatud dokumendid.

(3) Lennujuhiluba antakse välja määrase lisa 1 toodud vormil kehtivusajaga kuni viis aastat.

(4) Lennujuhiloa omanikul on õigus osutada lennujuhtimisteenust, kui lennujuhiloal on:

- 1) vähemalt üks kehtiv § 2 lõikes 4 nimetatud pädevuse kanne;
- 2) kehtiv üksuse oskumärke kanne;
- 3) kehtiva tervisetõendi kehtivuse lõppkuupäev.

(5) Lennujuhiluba asendatakse uuega:

- 1) vahetult enne kehtivusaja lõppu;
- 2) lennujuhiloa omaniku põhjendatud avalduse alusel;
- 3) kui lennujuhiloale ei ole võimalik teha uusi märkeid;
- 4) mõnel muul põhjusel.

(6) Lennundusloa asendamiseks uuega tuleb taotlejal Lennuametile esitada avaldus koos lõikes 1 nimetatud dokumentidega.

§ 5. Lennujuhiloale kantavad pädevused, nende taotlemine ja kehtivus

- (1) Lennujuhiloale kantavaid pädevusi annab välja ja pikendab ning aegunud pädevusi taastab Lennuamet.
- (2) Pädevuse testimisi teostab Lennuameti poolt volitatud kehtiva pädevusega väljaõppejuhendaja oskumärkega lennujuht (*OJTI – On-the-Job Training Instructor*), (edaspidi *tasemetestija*), kes:
- 1) omab vähemalt 3-aastast lennujuhi kogemust;
 - 2) on olnud vähemalt aasta väljaõppejuhendaja oskumärke omanik ja juhendanud vähemalt kolme lennujuhtimisüksuse koolitusplaanijärgset lennujuhi või lennujuhiõpilase tööpraktikat;
 - 3) on läbinud tasemetestija koolituse.
- (3) Pädevuse saamiseks peab lennujuhiloa taotleja olema läbinud vähemalt ühe järgneva koolituse:
- 1) lennuliikluse juhtimine visuaallennuväljal – *ADV (Aerodrome Control Visual)* lennuväljal, mis ei ole avaldanud instrumentaallähenemise või -väljumise protseduure;
 - 2) lennuliikluse juhtimine instrumentaallennuväljal – *ADI (Aerodrome Control Instrument)* lennuväljal, mis on avaldanud instrumentaallähenemise või -väljumise protseduurid;
 - 3) protseduuriline lähenemislennujuhtimine – *APP (Approach Control Procedural)*, mis on lennujuhtimisteenuse osutamine saabuvatele, lahkuvatele ja ülelendavatele õhusõidukitele lennujuhtimispiirkonnas ja kontrollitavas tsoonis seirevahendeid (*surveillance equipment*) kasutamata;
 - 4) lähenemislennujuhtimine seirega – *APS (Approach Control Surveillance)*, mis on lennujuhtimisteenuse osutamine saabuvatele, lahkuvatele ja ülelendavatele õhusõidukitele lennujuhtimispiirkonnas ja kontrollitavas tsoonis seirevahendeid kasutades;
 - 5) protseduuriline piirkondlik lennujuhtimine – *ACP (Area Control Procedural)*, mis on lennuliiklusele piirkondliku lennujuhtimisteenuse osutamine seirevahendeid kasutamata;
 - 6) piirkondlik lennujuhtimine seirega – *ACS (Area Control Surveillance)*, mis on lennuliiklusele piirkondliku lennujuhtimisteenuse osutamine seirevahendeid kasutades.
- (4) Kehtivale pädevusele lisaks peab lennujuhiloal olema üksuse oskumärke. *ADI, APS ja ACS* pädevustega antud õiguste kasutamiseks peab lennujuhiloal olema vähemalt üks § 6 lõigetes 1–3 nimetatud kehtiv oskumärke.
- (5) Pädevuse saamiseks peab lennujuht mitte varem kui kuus kuud enne taotluse esitamist olema:
- 1) lähilennujuhtimise pädevuse (*ADV, ADI*) saamiseks läbinud vähemalt 90-tunnise, kuid mitte lühema kui ühekuulise tööpraktika selleks volitatud ja kehtiva pädevusega väljaõppejuhendaja kontrolli all lennujuhtimisüksuses, mille jaoks pädevust taotletakse. Kui taotleja on läbinud vastava koolituse, kuid pole kolme aasta jooksul läbinud pädevuskoolitust, peab ta uuesti sooritama eksamid, mis vastavad väljaõppe lõpueksamite tasemele;
 - 2) lähenemislennu-, piirkondliku lennu-, lähenemisradariga või trassiradariga lennujuhi pädevuse saamiseks läbinud vähemalt 180-tunnise tööpraktika mitte vähem kui kolme kuu jooksul selleks volitatud ja kehtiva pädevusega väljaõppejuhendaja kontrolli all lennujuhtimisüksuses, mille jaoks pädevust taotletakse;
 - 3) sooritanud koolitusel omandatud teadmiste kontrolli kirjaliku eksamina.
- (6) Pädevus kehtib 12 kuud, kui:
- 1) vähemalt üks pädevusega või üksusega seonduv oskumärke on kehtiv;
 - 2) pädevuse omanik on sooritanud tasemetesti Lennuameti poolt volitatud tasemetestijale pädevuste osas, mille ulatuses osutatakse lennujuhtimisteenust. Tasemetesti võib sooritada pädevuse kehtivusele eelneva kolme kuu jooksul. Sellisel juhul arvestatakse uue 12-kuulise perioodi alguseks pikendatava pädevuse viimane kehtivuspäev. Kui tasemetest sooritatakse varem kui kolm kuud enne pädevuse kehtivuspäeva, arvestatakse 12-kuulise perioodi kehtivusaja alguseks tasemetesti sooritamise kuu viimane päev;
 - 3) pädevuse omanik täidab Lennuameti poolt heakskiidetud lennujuhtimisteenuse osutaja pädevuste hindamise ja säilitamise kavas toodud tingimusi. Kui lennujuhtimisteenuse osutamisel ilmneb, et lennujuht ei täida neid tingimusi, võib lennujuht töötada töökoha väljaõppejuhendaja järelevalve all, mille käigus selgitatakse välja täiendava lennujuhi koolituse vajadus ja täpsustatakse koolituse programm. Pärast täiendava koolituse edukat läbimist otsustab lennujuhtimisteenuse osutaja lennujuhi iseseisvale lennujuhtimisele lubamise küsimuse tasemetesti alusel. Kui pädevuse omanik ei ole kasutanud pädevusjärgseid õigusi viimase kuue kuu jooksul, tuleb tal sooritada teoreetiliste ja praktiliste oskuste test Lennuameti poolt volitatud tasemetestijale.
- (7) Pädevus aegub, kui lennujuhiloa omanik ei ole kasutanud lennujuhiloaga kaasnevaid õigusi viimase 12 kuu jooksul ja pädevusega kaasnevaid õigusi viimase kuue kuu jooksul. Aegunud pädevuse taastamiseks tuleb taotlejal läbida lennujuhtimisüksuse koolitusplaanijärgne koolitus ja sooritada tasemetest tasemetestijale oskustest töötada lennujuhtimisteenistuses.
- (8) Kui pädevus on aegunud ja pädevuse taotleja ei ole kasutanud viimase 48 kuu jooksul pädevusest tulenevaid õigusi, tuleb taotlejal pädevuse uuendamiseks läbida tema teadmiste ja oskuste hindamise tulemuste põhjal koostatud täiendav koolitusprogramm, pärast mille läbimist tuleb sooritada vastavat lennujuhtimisteenuse teoreetiliste teadmiste ning praktiliste oskuste tasemetest Lennuameti poolt volitatud tasemetestijale.

§ 6. Pädevusega seonduvad oskumärked ja nende taotlemine

- (1) *ADI* pädevusega seonduvad oskumärked on:

- 1) maapealse liikluse juhtimine – GMC (*Ground Movement Control*). GMC oskumärke annab õiguse osutada lennuvälja maapealse lennuliikluse instrumentaalse juhtimise teenust;
- 2) lennuliikluse juhtimine õhus – AIR (*Air Control*). AIR oskumärke annab õiguse osutada lennuvälja lennuliikluse instrumentaalse juhtimise teenust õhus;
- 3) lähilennujuhtimine – TWR (*Tower Control*). TWR oskumärke annab õiguse osutada lennuvälja lennuliikluse instrumentaalse juhtimise teenust nii maapealses lennuliikluses kui ka õhus;
- 4) maapealse liikluse seire – GMS (*Ground Movement Surveillance Control*). GMS oskumärke annab õiguse maapealse lennuliikluse instrumentaalse juhtimise osutamisel kasutada lennuvälja maapealse lennuliikluse juhtimise süsteeme (*Aerodrome Surface Movement Guidance Systems*);
- 5) lähilennuliikluse radarjuhtimine – RAD (*Aerodrome Radar Control*). RAD oskumärke annab õiguse AIR või TWR oskumärke omanikul kasutada lennuvälja lennuliikluse juhtimise teenuse osutamisel seireradarit.

(2) APS pädevusega seonduvad oskumärked on:

- 1) radarjuhtimine – RAD (*Radar*). RAD oskumärke annab õiguse osutada lähenemislennujuhtimisteenust kasutades primaar- ja/või sekundaarradarit;
- 2) täppislähenemisradar – PAR (*Precision Approach Radar*). PAR oskumärke annab õiguse osutada maapealt juhitavat täppislähenemise teenust õhusõiduki lõplähenemisel kasutades täppislähenemisradarit;
- 3) lähenemine seireradari abil – SRA (*Surveillance Radar Approach*). SRA oskumärke annab õiguse osutada lennujuhtimisteenust maapealt juhitaval mittetäppislähenemisel kasutades seirevahendeid. SRA oskumärkega lennujuhil peab eelnevalt olema radarjuhtimise oskumärke RAD;
- 4) automaatne sõltuv seire – ADS (*Automatic Dependent Surveillance*). ADS oskumärke annab õiguse osutada lennujuhtimisteenust saabuvatele, lahkuvatele ja ülelennul olevatele õhusõidukitele kasutades automaatse sõltuva seire seadmeid;
- 5) lennujuhtimine lähenemisalas – TCL (*Terminal Control*). TCL oskumärke annab õiguse osutada lennujuhtimisteenust kasutades mis tahes seireseadmeid kas lähenemisalas ja/või sellega piirnevates sektorites, milles osutatakse lähenemislennujuhtimisteenust. TCL oskumärkega antud õigusi saab kasutada lennujuht, kellel on kehtiv ADS ja/või RAD oskumärke.

(3) ACS pädevusega seonduvad oskumärked on:

- 1) radarjuhtimine – RAD (*Radar*). RAD oskumärke annab õiguse osutada piirkondlikku lennujuhtimisteenust kasutades seireradarit;
- 2) automaatne sõltuv seire – ADS (*Automatic Dependent Surveillance*). ADS oskumärke annab õiguse osutada piirkondlikku lennujuhtimisteenust kasutades automaatse sõltuva seire seadmeid;
- 3) lennujuhtimine lähenemisalas – TCL (*Terminal Control*). TCL pädevusmärke annab õiguse osutada lennujuhtimisteenust mis tahes seireseadmeid kasutades kas lähenemisalas ja/või sellega piirnevates sektorites, milles osutatakse lähenemislennujuhtimisteenust. TCL oskumärke omanikul peab eelnevalt olema automaatse sõltuva seire kehtiv oskumärke RAD ja/või ADS.

(4) Oskumärgete saamiseks peab lennujuht mitte varem kui kuus kuud enne taotluse esitamist olema:

- 1) GMC, AIR, TWR ja TCL oskumärgete saamiseks sooritanud koolitusplaanijärgse töökohakoolituse ja lennuliiklusteeninduse koolitusprogrammijärgse oskumärke koolituse juhul, kui oskumärke koolitus ei sisaldu pädevuse töökohakoolituses;
- 2) ADS oskumärke saamiseks sooritanud lennuliiklusteeninduse koolitusprogrammijärgsed oskumärke koolituse ja lennujuhtimisüksuse töökohakoolituse;
- 3) GMS, RAD, PAR ja SRA oskumärgete saamiseks sooritanud lennujuhtimisüksuse koolitusplaanijärgse töökohakoolituse ja lennuliiklusteeninduse koolitusprogrammijärgse radarikoolituse juhul, kui oskumärke koolitus ei sisaldu antud pädevuskoolituses. PAR oskumärke taotleja peab olema juhtinud vähemalt 200 täppislähenemist, sellest kuni 100 jäljendatud radaril, kusjuures 50 või enam nendest täppislähenemistest tuleb juhtida selle lennujuhtimisüksuse, mille jaoks ta pädevust taotleb, seadmete abil. SRA pädevusmärke koolitus peab sisaldama vähemalt 25 lähenemist sama tüüpi seadmetega, mida taotleja kasutab oma edaspidises töös.

§ 7. Üksuse oskumärke

(1) Üksuse oskumärke näitab lennujuhtimisüksust ja töökohta, kus lennujuhil pärast lennujuhtimisüksuse koolitusplaanile vastava töökohakoolituse läbimist on õigus lennujuhtimisteenust osutada.

(2) Üksuse oskumärke taotleja peab tõendama, et ta omab piisavaid teoreetilisi teadmisi ja praktilisi oskusi oskumärkega antud õiguste kasutamiseks.

(3) Üksuse oskumärke on kehtiv, kui lennujuhil on vajalikud kehtivad pädevused ja pädevusega seonduvad oskumärked.

(4) Üksuse oskumärgete väljaandmisele, pikendamisele ja taastamisele kohaldatakse § 5 lõigetes 4–6 sätestatud ajalisi piiranguid.

(5) Lennujuht võib uuel töökohal osutada lennujuhtimisteenust lennujuhiloal loetletud pädevuste ja nendega seonduvate oskumärgete piires pärast uue lennujuhtimisüksuse koolitusplaaniga ettenähtud töökohakoolituse edukat läbimist ja lennujuhiloale vastava kande tegemist.

§ 8. Väljaõppejuhendaja oskumärke, selle taotlemine ja kehtivus

(1) Väljaõppejuhendaja oskumärke (edaspidi *juhendaja oskumärke*) omanikul on õigus tegutseda praktilise koolituse ja töökoha väljaõppe juhendajana ning teostada järelevalvet lennujuhiõpilaste ja lennujuhtide tööpraktika sooritajate üle. Juhendaja oskumärke kehtib nende kehtivate pädevuste osas, mille kohta on tehtud kanne tema lennujuhiloale.

(2) Juhendaja oskumärke taotleja peab läbima väljaõppejuhendaja koolituse ning näitama tasemetestijale praktikas ja teoorias oskust tulla toime ülesannetega, milleks juhendaja oskumärke teda volitab.

(3) Juhendaja oskumärke taotleja peab olema kasutanud pädevusega, mille jaoks ta juhendaja oskumärget taotleb, antud õigusi vähemalt 12 kuud ja olema töötanud vähemalt viimased kuus kuud töökohal, kus ta koolitust andma hakkab.

(4) Juhendaja oskumärke kehtib kolm aastat.

(5) Juhendaja oskumärke pikendamiseks peab taotleja olema täitnud oskumärke kehtivuse ajal kaks järgnevatest tingimustest:

- 1) juhendanud väljaõpet vähemalt 90 operatsioonilist tundi;
- 2) tegutsenud ainult väljaõppejuhendajana;
- 3) läbinud väljaõppejuhendaja koolituse või täienduskoolituse.

§ 9. Inglise keele oskumärke

(1) Lennujuhi inglise keele oskus peab vastama 1944. aasta Chicago rahvusvahelise tsiviillennunduse konventsiooni lisa I manuses (*ICAO Annex 1 Attachment*) esitatud nelja keeletaseme nõuetele.

(2) Lennujuht peab tõendama inglise keele oskust neljal tasemel iga kolme aasta järel.

(3) Kui lennujuht on tõendanud inglise keele oskust viiel tasemel, peab lennujuht läbima keeletundmise kordustesti iga kuue aasta järel.

(4) Kui lennujuht on tõendanud inglise keele oskust kuuel tasemel, siis järgnevalt lennujuht enam inglise keele oskust tõendama ei pea.

§ 10. Lennujuhiõpilaseluba

(1) Lennujuhiõpilaseloaga antakse selle omanikule õigus osutada pädevuste piires, milleks ta on saanud koolituse, lennujuhtimisteenust väljaõppejuhendaja järelevalve all lennujuhi pädevuste ja oskumärgete saamiseks.

(2) Lennujuhiõpilaseloaga taotleja peab:

- 1) olema vähemalt 19-aastane;
- 2) omama vähemalt keskharidust;
- 3) olema läbinud lennujuhi algkoolituse, teoreetiliste teadmiste kontrolli ja selle juurde kuuluva lennujuhtimispraktika vastavas pädevuse klassis, mille jaoks on valmis töökohakoolitust saama;
- 4) omama kehtivat tervisetõendit.

(3) Lennujuhiõpilase inglise keele oskus peab vastama 1944. aasta Chicago rahvusvahelise tsiviillennunduse konventsiooni lisa I manuses (*ICAO Annex 1 Attachment*) esitatud nelja keeletaseme nõuetele.

(4) Lennujuhiõpilaseloaga saamiseks peab taotleja esitama Lennuametile kirjaliku taotluse, millele kirjutavad alla lennujuhiõpilaseloaga taotleja ja algkoolituse läbi viinud koolitaja esindaja. Taotlusele lisatakse:

- 1) tunnistus või tõend algkoolituse läbimise ning teadmiste ja oskuste kontrolli kohta;
- 2) väljavõtte praktilise koolituse päevikust;
- 3) isikut tõendava dokumendi koopia;
- 4) kehtiv tervisetõend;
- 5) värviline dokumendifoto suurusega 3 cm x 4 cm.

(5) Lennujuhiõpilaseluba antakse välja määruse lisas 2 toodud vormil kaheks aastaks.

(6) Lennujuhiõpilane peab asuma lennujuhtimisüksuse koolitusplaanijärgsele lennujuhiloa saamiseks vajalike oskumärgete koolitusele hiljemalt kuue kuu jooksul pärast algkoolituse läbimist.

(7) Kui lennujuhiõpilane ei ole asunud oskumärgete koolitusele lõikes 6 nimetatud tähtaja jooksul, tuleb lennujuhiõpilasel enne lennujuhtimisteenuse osutamisele asumist väljaõppejuhendaja järelevalve all läbida lennujuhtimisüksuse koolitusplaaniga ettenähtud täiendav teoreetiline ja praktiline koolitus.

(8) Kui lennujuhiõpilaseloa kehtivusaja jooksul ei ole lennujuhiõpilane lõpetanud lennujuhi oskumärgete koolitust, võib Lennuamet koolitust korraldava lennujuhtimisüksuse põhjendatud taotluse alusel uuendada lennujuhiõpilaseluba kuni üheks aastaks.

3. peatükk LENNUJUHTIDE KOOLITUS

§ 11. Lennujuhtimiskoolitaja

(1) Lennujuhtimisalast koolitust, kui seda ei korralda Lennuameti poolt sertifitseeritud lennujuhtimisteenuse osutaja, võib läbi viia Lennuameti poolt tunnustatud lennujuhtimiskoolitaja.

(2) Lennujuhtimiskoolitaja tunnistuse (edaspidi *tunnistus*) saamiseks tuleb Lennuametile esitada hiljemalt kaks kuud enne kavandatava koolituse algust kirjalik taotlus, milles märgitakse järgmised andmed ja lisatakse järgmised dokumendid:

- 1) taotleja nimi ja aadress;
- 2) koolituse eesmärk;
- 3) nimekiri koolituse läbiviimise eest vastutavatest isikutest (koolituse üldjuht, koolituse programmijuht ja koolituse läbiviijad);
- 4) koolituse läbiviimise koht ja kasutatavad ruumid;
- 5) koolituses kasutatavad simulaatorid;
- 6) nimekiri lennuliiklusüksustest, kus toimub tööpraktika ja selle läbiviimise eest vastutavatest isikutest;
- 7) iga koolituse liigi kohta koolitusprogrammid, mis sisaldavad nii teoreetilise kui ka praktilise õppe elementide loetelu, vajalikku tundide mahtu teemade ja harjutuste kaupa ning koolitusprogrammi läbimise ajakava;
- 8) koolituse kvaliteedi tagamise programm;
- 9) kavandatava koolituse plaan ja sellega kaasnev kinnitatud eelarve, mis tõendab, et taotlejal on piisavalt finantsressursse koolitusprogrammis kirjeldatud koolituse nõuetekohaseks korraldamiseks.

(3) Lennuamet annab igale § 2 lõikes 7 loetletud koolitusliigile tunnistuse välja määrase lisas 3 toodud vormil kehtivusajaga kuni kolm aastat.

(4) Tunnistuse pikendamiseks peab selle omanik esitama Lennuametile vähemalt kaks kuud enne tunnistuse kehtivusaja lõppemist avalduse, millele on lisatud:

- 1) koolitustegevuse ülevaade tunnistuse kehtivuse perioodil;
- 2) edasise koolitustegevuse kava ja sellega kaasnev audiitori poolt koostatud hinnang finantsolukorrale.

(5) Tunnistuse väljaandmise aluseks olevate asjaolude muutumisel peab koolitaja neist Lennuametit teavitama ja saama Lennuametilt heakskiidu.

(6) Lennuamet tunnustab mis tahes Euroopa Liidu liikmesriigis välja antud lennujuhtimiskoolitaja tunnistust.

§ 12. Lennujuhi koolitusprogramm

(1) Lennujuhtide koolitusprogramm peab sisaldama järgmisi valdkondi:

- 1) lennundusõigus – lennujuhtide töösse puutuvad reeglid ja eeskirjad;
- 2) lennuliiklusteeninduse süsteem – lennuliiklusteeninduse alused ning korraldamine, lennuliikluse juhtimine ja lennuvälja lennuinfoteenindus, aeronavigatsioonilise info teenindus;
- 3) lennujuhtimisteenuse osutamisel kasutatavad tehnilised vahendid, nende toimimise ja kasutamise põhimõtted;
- 4) üldised teadmised – aerodünaamika põhialused, õhusõiduki, selle süsteemide ja jõuseadmete tööpõhimõtted, liikluses osalevate õhusõidukite andmed;
- 5) inimvõimed, inimtegevuse ja -käitumise mõju lennuliikluse juhtimisele ning ohutuse tagamisele;
- 6) meteoroloogia – lennundusmeteoroloogia, meteoroloogilise dokumentatsiooni ja informatsiooni kasutamine ning hindamine, lendude teostamist ja lennuohutust mõjutavate ilmastikunähtuste tekkepõhjused ning iseloom;
- 7) navigatsioon – navigatsiooniseadmed ja -süsteemid maa peal ja õhusõiduki pardal ning nende tööpõhimõtted, lennunavigatsiooni põhimõtted, visuaalsete vahendite ja navigatsioonisüsteemide täpsus ning piirangud nende kasutamisel, kõrguse arvestamine;
- 8) operatsioonilised protseduurid, erinevate lennujuhtimisteenistuste töö reeglid, protseduurid, õhusõidukite hajutusnormid ja nende rakendamine, lennunduse sideteenistus, fraseoloogia ja raadioside protseduurid tava-, eri- ja avariolukorras, vajaliku lennundusdokumentatsiooni kasutamine, praktilised meetmed lennuohutuse tagamiseks;
- 9) otsingu- ja päästetegevuse korraldus;
- 10) keeleõpe;
- 11) simulaatorikoolitus.

(2) Koolitusprogramm peab sisaldama teoreetiliste eksamite ja oskustestide läbiviimise korda ning koolituse dokumenteerimisel kasutatavate dokumentide ja oskustestide näidisvorme.

(3) Lennujuhtide koolitusprogramm peab olema vastavuses järgnevate *Eurocontrol*i juhenddokumentidega:

- 1) *European Manual of Personnel Licensing – Air Traffic Controllers*;
- 2) *Guidelines for ATCO Common Core Content Initial Training*;
- 3) *Guidelines for Refresher Training for Air Traffic Controllers*;
- 4) *Guidelines for Controller Training in the Handling of Unusual Incidents*.

(4) Pärast eksamite sooritamist peab koolitaja väljastama tunnistuse, milles on näidatud läbitud õppeainete, simulaatoriharjutuste ning tööpraktika maht ja hinded.

§ 13. Lennuliiklusteeninduse üksuse koolitusplaan

(1) Lennujuhtimisteenuse osutaja peab tagama, et lennujuhtimisüksusel on Lennuameti poolt heakskiidetud koolitusplaan, mis sisaldab detailset kirjeldust meetoditest, millega lennujuhiõpilast ja lennujuhti koolitatakse tasemele, et ta suudaks tagada turvalise lennujuhtimisteenuse osutamise.

(2) Lennujuhtimisüksuste koolitusplaan peab sisaldama:

- 1) algkoolitusse kuuluvat tööpraktika koolitust;
- 2) pädevuste, pädevusega seonduvate oskumärgete ja üksuse oskumärgete jaoks antavat koolitust;
- 3) täienduskoolitust, mis on vajalik juhul, kui oskumärke on aegunud või kui selle kehtivuse säilitamiseks vajalikke nõudeid ei ole täidetud;
- 4) korduvkoolitust lennujuhtide ametialaste oskuste alalhoidmiseks;
- 5) hädaolukorra koolitust.

(3) Koolitusplaanis tuleb esitada:

- 1) koolitaja nimi;
- 2) koolituse eesmärk;
- 3) koolitusprotsessi kirjeldus;
- 4) koolituse ajakava;
- 5) eksamineerimisprotsessi kirjeldus edasijõudmise ja omandatud teadmiste ning oskuste hindamiseks.

(4) Lennuliiklusteeninduse lennujuhtimisüksuse koolitusplaan peab olema vastavuses § 12 lõikes 3 nimetatud *Eurocontrol*i juhenddokumentidega.

(5) Koolitusplaan esitatakse kooskõlastamiseks Lennuametile. Lennuamet peab andma kooskõlastuse kuue nädala jooksul pärast vastavate dokumentide laekumist.

§ 14. Pädevuste hindamise ja säilitamise kava

(1) Lennujuhtimisteenuse osutaja peab tagama, et lennujuhtimisüksusel on Lennuameti poolt heakskiidetud pädevuse hindamise ja säilitamise kava, mis vastab lennujuhtide pädevuste säilimiseks vajalikele nõuetele.

(2) Pädevuste hindamise ja säilitamise kava peab määratlema lennujuhi minimaalse töömahu, et oleks tagatud lennujuhi pädevuste kehtivus. Minimaalne töömaht tuleb määrata operatsiooniliste töötundidena või väiksemates üksustes töövahetuste määradena kolme kuu kohta. Töökohakoolitaja poolt läbiviidud töökohakoolitust võib arvestada tema operatsioonilise tööajana, kuid nii, et vähemalt 25% nõutud minimaalsest tööajast on töötatud iseseisva vastutava lennujuhina. Vahetusevanema ametikohustustes töötatud ajast võib dokumenteerimisel arvestada 25% tema operatsioonilise tööajana.

(3) Pädevuse hindamise ja säilitamise kavas tuleb määratleda lennujuhi pädevuse hindamiseks tehtavad vajalikud testid ja nende juurde kuuluvad oskumärgete tasemetestid. Tasemetestid peavad koosnema kirjalikust ja praktilisest tööst. Tasemetest tuleb sooritada mitte varem kui kolm kuud enne lennujuhiloal märgitud pädevuste kehtivusaja lõppemist. Tasemetestide tulemusi tuleb säilitada vähemalt 36 kuud.

4. peatükk

LENNUIFORMAATORI VANUSELE JA KVALIFIKATSIOONILE ESITATAVAD NÕUDED NING
LENNUIFORMAATORILOA VÄLJAANDMINE

§ 15. Nõuded lennuinformaatoriloo taotleja vanusele ja kvalifikatsioonile

Lennuinformaatori lennundusloa (edaspidi *lennuinformaatoriloo*) taotleja peab:

- 1) olema vähemalt 18-aastane;
- 2) olema läbinud Lennuameti poolt heakskiidetud ICAO ringkirja «Lennuvälja lennuinfoteenistus» (*ICAO Aerodrom Flight Information Service (AFIS) Circular 211-AN/128*) nõutele vastava lennuinformaatori koolituskursuse ning teadmiste ja oskuste kontrolli;
- 3) olema läbinud taotlusele eelneva kuue kuu jooksul vähemalt kahekuulise tööpraktika kogunud (vähemalt 2-aastase tööpraktikaga) lennuinformaatori juhendamisel selle lennuvälja lennuinfoteenistuses, kus töötamiseks ta AFIS pädevust taotleb;
- 4) omama lennunduse raadioside luba raadioside pidamiseks eesti ja/või inglise keeles;
- 5) omama kehtivat tervisetõendit.

§ 16. Lennuinformaatoriloo väljaandmine ja kehtivus

(1) Lennuinformaatoriloo saamiseks peab taotleja esitama Lennuametile kirjaliku taotluse, millele on lisatud:

- 1) tunnistus või tõend lennuinformaatori koolituskursuse läbimise ning teadmiste ja oskuste kontrolli kohta;

- 2) töökohapraktika päevik;
- 3) kehtiv tervisetõend;
- 4) lennunduse raadioside luba;
- 5) värviline dokumendifoto suurusega 3 cm × 4 cm.

(2) Lennuinformaatoriluba antakse välja määruise lisas 4 toodud vormil kehtivusajaga kuni kolm aastat.

(3) Lennuinformaatoriluba on kehtiv, kui selle omanik:

1) on lennuinformaatoriloaga antavate õiguste kasutamisele eelneval 90-päevasel perioodil töötanud lennuinformaatorina vähemalt 50 tundi. Kui nimetatud nõue ei ole täidetud, peab lennuinformaator enne iseseisva töö jätkamist läbima täiendava praktilise koolituse kogenud lennuinformaatori juhendamisel vähemalt 15 töötunni ulatuses;

2) omab kehtivat tervisetõendit.

(4) Kui lennuinformaatoriloo taotleja on saanud lennuvälja lennuinformaatori koolituse, kuid pole kolme aasta jooksul läbinud AFIS töökohakoolitust, peab ta uuesti sooritama § 15 punktis 4 nimetatud teadmiste ja oskuste kontrolli.

(5) Lennujuhiloa omanik võib kasutada lennuinformaatoriloaga antud õigusi, kui ta on läbinud AFIS pädevuse vähemalt 50-tunnise töökohakoolituse ja saanud AFIS pädevuse kande lennujuhiloale. Lennujuhi AFIS pädevus on kehtiv, kui on täidetud lõike 3 punktis 2 sätestatud tingimused.

(6) Mõne muu lennuvälja lennuinfoüksuses töötamiseks vajaliku pädevuse saamiseks peab lennuinformaator tulevasel töökohal läbima üksuse poolt määratud praktika kestusega minimaalselt 50 tunni ulatuses ja sooritama oskustesti lennuvälja lennuinfoteenistuses töötamiseks. Lennuinformaatori teenuseid võib osutada isik, kelle lennuinformaatori- või lennujuhiloal on kehtivad üksuse oskumärke ja AFIS pädevuse kanded.

(7) Vähemalt üks kuu enne lennuinformaatoriloale märgitud kehtivusaja lõppemist tuleb lennuinformaatoriloo omanikul esitada avaldus nimetatud loa uuendamiseks. Avaldusele lisatakse:

1) tööpraktika päevik, tõendamaks lennuinformaatori ametialaste oskuste jätkumist vastavuses lõike 3 punktis 2 kehtestatud nõuetele;

2) kehtiv nõuetekohane tervisetõend.

5. peatükk

VÄLISRIIKIDES VÄLJA ANTUD LENNUNDUSLUBADE
TUNNUSTAMINE

§ 17. Euroopa Liidu liikmesriigis välja antud lennujuhi- ja lennujuhiõpilaselubade tunnustamine

(1) Euroopa Liidu liikmesriigi lennuameti poolt ühtse litsentseerimisskeemi alusel ja vastavalt *Eurocontrol*ohutusnõuetele ESARR 5 välja antud kehtivaid lennujuhi- ja lennujuhiõpilaselube ning pädevusi tunnustab Lennuamet täiendavaid tingimusi seadmata.

(2) Teises Euroopa Liidu liikmesriigis väljaantud lennujuhi- või lennujuhiõpilaseloo vahetab Lennuamet välja käesoleva määruisega kehtestatud vormil loa vastu vastava taotluse alusel ilma lennujuhi- või lennujuhiõpilaseloo omanikule täiendavaid tingimusi esitamata.

§ 18. ICAO liikmesriigis välja antud lennunduslubade tunnustamine

(1) ICAO liikmesriigi volitatud asutuse poolt välja antud lennundusloa tunnustamiseks peab lennundusloa omanik esitama Lennuametile:

1) kirjaliku avalduse, millele kirjutavad alla lennundusloa omanik ja Eestis tegutseva lennujuhtimisteenuse osutaja esindaja;

2) isikut tõendava dokumendi koopia;

3) lennundusloa, mille tunnustamist taotletakse;

4) tõendid või andmed lennundusloaga antud oskuste kasutamise kogemuse kohta;

5) kehtiva tervisetõendi.

(2) ICAO liikmesriigis välja antud lennundusloa tunnustamiseks annab Lennuamet välja määruise lisas 5 toodud vormi kohase kehtivustõendi, kui lennundusloa omanik on:

1) läbinud lennujuhtimiskoolituse koolitusplaanis sisalduva välisriigi lennujuhtimispetsialisti täienduskoolituse;

2) sooritanud edukalt lennuliikluse lennujuhtimisteenust osutava üksuse teadmiste ja oskuste tasemetesti pädevuse ning vajalike oskumärgete saamiseks.

(3) Kehtivustõend antakse välja tervisetõendis ja lennundusloas märgitud pädevuste kehtimise ajaks, kuid mitte kauemaks kui üheks aastaks.

6. peatükk

RAKENDUSSÄTTED

§ 19. Üleminekusätted

(1) Lennujuhi- ja lennuiinformaatorilubadesse enne käesoleva määruse jõustumist tehtud kanded kehtivad loas märgitud tähtpäevani. Kannete pikendamisel ja uute kannete tegemisel juhendatakse käesoleva määruse sätetest.

(2) Kuni 1. jaanuarini 2008. a loetakse lennujuhi inglise keele oskumärke nõue täidetuks, kui lennujuht:

- 1) on läbinud algkoolituse ja sooritanud eksamid inglise keeles;
- 2) on läbinud töökohakoolituse ja vastavate oskuste kontrolli lennujuhtimise ingliskeelses keskkonnas;
- 3) omab raadioside luba raadioside pidamiseks inglise keeles.

§ 20. Määruse muutmine

Teede- ja sideministri 21. detsembri 2001. a määruse nr 125 «Lennundusspetsialistide vanusele ja kvalifikatsioonile, nende koolitusele ja eksamineerimisele esitatavad nõuded ning lennundusspetsialistidele lennunduslubade väljaandmise ja välisriikides välja antud lennunduslubade tunnustamise eeskiri» (RTL 2002, 5, 52; 2003, 85, 1250) § 7¹, 16. peatükk ja § 144 tunnustatakse kehtetuks.

§ 21. Määruse jõustumine

Määrus jõustub 1. augustil 2006. a.

Minister Edgar SAVISAAR

**Asekantsler
kantsleri ülesannetes Signe RATSO**

Majandus- ja kommunikatsiooniministri 22. augusti 2005. a määruse nr 96 «Lennuliikluse lennujuhi ja lennuiinformaatori vanusele, kvalifikatsioonile ja koolitusele esitatavad nõuded ning lennunduslubade väljaandmise ja välisriikides välja antud lennunduslubade tunnustamise eeskiri» lisa 1

Loa nr. Licence number	
Omaniku nimi Last and first name of holder	
Sünniaeg ja koht Date and place of birth	
Kodakondus Nationality	
Omaniku allkiri Signature of holder	
Väljaandja allkiri ja kuupäev Signature of issuing authority and date	
Pitser/Stamp	

PÄDEVUSED / RATINGS	
<p>Loa omanikul on õigus täita järgmiste pädevustega kaasnevaid ülesandeid selles/nendes lennuliiklusteenistusüksus(t)es: The holder is entitled to exercise the functions of the following rating(s) at the air traffic service unit(s) for which current endorsement(s) is/are held as detailed below:</p>	
Pädevus / Rating	Esmase väljaandmise kuupäev / Date of First Issue
<p>Kanne lennujuhtimisüksuse kohta / Licence Endorsement</p>	

KASUTATUD LÜHENDID Pädevuste lühendid / Rating
Lennuliikluse juhtimine visuaal / Aerodrome Control Visual
Lennuliikluse juhtimine instrum / Aerodrome Control Instrument
Protseduuriline lähenemislennu / Approach Control Procedural
Lähenemislennujuhtimine seire / Approach Control Surveillance
Protseduuriline piirkondlik lenn / Area Control Procedural
Piirkondlik lennujuhtimine seire / Area Control Surveillance
Tööpraktika / On the Job Training
Lennujuhtimisüksuse kann / Endorsement Abbreviations:
Lennuliikluse juhtimine õhus /
Automaatne sõltuv seire / Automatic Dependent Surveillance
Maapealse liikluse juhtimine / C / Control
Maapealse liikluse seire / Ground Surveillance
Täppislähenemisradar / Precision
Lähiliikluse radarjuhtimine / A / Control
Lähenemine seireradari abil / S / Approach
Lennujuhtimine lähenemisalas

LENNUAMETI

Euroopa Tsiviilennunduse Konverentsi liige

Estonian Civil Aviation Administration

Member of the European Civil Aviation Conference

LENNUJUHTIMISKOOLITAJA TUNNISTUS

Training Provider

number:

on välja antud:

This certificate is issued to:

kelle asukoht on:

Whose address is:

sest ettevõtja vastab kõikidele lennujuhtimisealase koolituse korraldamise nõuetele, omab õigust korraldada selles tunnistuses lubatud järgmisi kursusi:

upon finding that its organisation complies in all respects with the Requirements of training of air traffic controllers and is approved for the following courses:

- 1.
- 2.
- 3.

See koolitustunnistus kehtib kuni

This certificate, unless cancelled, suspended, or revoked, shall continue in effect until
X. X. XXXX

välja arvatud juhul, kui see vahepeal tühistatakse, ajutiselt peatatakse või kehtetuks tunnistatakse.

Väljaandmise kuupäev: X. X XXXX

Date of issue:

Allkiri:

Signature:

Lennuameti nimel kirjutas alla
For the National Aviation Authority

LENNUAMET

Vorm VA 571-5/V1

Leht 1/1

Majandus- ja kommunikatsiooniministri 22. augusti 2005. a määruse nr 96«Lennuliikluse lennujuhi ja lennuinformaatori

vanusele, kvalifikatsioonile ja koolitusele esitatavad nõuded ning lennunduslubade väljaandmise ja välisriikides välja antud lennunduslubade tunnustamise eeskiri»
lisa 4

A M E T
ADMINISTRATION

ATORILUBA

LICENCE

STAVALT
HENDITELE

ANCE WITH
UIDELINES

Loa nr Licence number	
Omaniku nimi Last and first name of holder	
Sünniaeg ja koht Date and place of birth	
Kodakondsus Nationality	
Omaniku allkiri Signature of holder	
Väljaandja allkiri ja kuupäev Signature of issuing authority and date	
Pitser/Stamp	

<p>Käesoleva loa koos nõutakse kehtivat tervisetõendit ja kõikide muude määratud tingimuste täitmist. Loa omanikul on õigus tegutseda lennuinformaatorina järgmistes valdkondades:</p> <p>The present licence is subject to the inclusion of a valid medical certificate and to any other specified conditions. The holder of this licence is entitled to act as an AFIS-officer within the following ratings:</p>	
Lennuinformaatori töövaldkond / Airport competence for AFIS-officer	Esmase väljaandmise kuupäev / Date of First Issue
KEHTIVUS / VALIDITY	
Luba kehtib kuni (kaasaarvatud) / This licence is valid up to and including:	
Tervisetõendi kehtivuse lõppkuupäev / Medical expiry date:	

TÜP

Majandus- ja kommunikatsiooniministri 22. augusti 2005. a määruse nr 96«Lennuliikluse lennujuhi ja lennuinformaatori vanusele, kvalifikatsioonile ja koolitusele esitatavad nõuded ning lennunduslubade väljaandmise ja välisriikides välja antud lennunduslubade tunnustamise eeskiri»
lisa 5

L E N N U A M E T

ESTONIAN CIVIL AVIATION ADMINISTRATION

KEHTIVUSTÕEND

Number _____

Käesolevaga tõendame, et _____

_____ loa nr _____ omanikul

on lubatud osutada lennuliikluse juhtimise teenust Eesti õhuruumis vastavalt loaga kaasnevatele õigustele loal märgitud kehtivusaja jooksul kuid mitte kauem kui

Tallinn _____

Lennuamet
